

Шевцова Олена Йосипівна
*д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

ІНФОРМАЦІНА БЕЗПЕКА ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Тези присвячено залежності функціонування фінансового ринку від наявних цифрових технологій. Встановлено що цифрові технології по суті складають основу як розвитку фінансового ринку так і умов світового обігу і форми існування фінансових ресурсів. Визначено підвищення рівня загроз інформаційній безпеці ринку та встановлено зв'язок з його фінансовою безпекою.

Ключові слова: *фінансова безпека, інформаційна безпека, фінансовий ринок, загрози.*

Еволюція розвитку людства перейшла у фазу становлення інформаційного суспільства, в якому інформація завдяки новим технологіям зайняла позицію не тільки нових знань та компоненти життєдіяльності, але й одного з основних виробничих ресурсів, що перетворюється в нові товари та послуги. Обсяги інформації зростають у геометричній прогресії і це потребує відповідних інформаційних технологій. З іншого боку можливо сказати і так: бурхливий розвиток технологій призводить до появи можливостей збирати, накопичувати, обробляти великі обсяги інформації. Найближчим до економічного розуміння підтвердження існування інформаційного суспільства є пропозиція Н. Вінера визначати обсяги видатків за видами діяльності з енергетики та технічних комунікаційних засобів зв'язку з урахуванням проведення відповідних наукових досліджень та розробок та надавати їх порівняльну оцінку у часі в межах бюджетних видатків різних країн [1].

Глобалізація економічних відносин у світовому вимірі створює глобальний інформаційний простір, що забезпечує функціонування та розвиток світових економік, у складі яких фінансові ринки займають особливе місце. Ця особливість визначається тим, що саме своєчасні фінансові потоки надають можливість завершити з результатами, які очікують всі економічні відносини у вигляді відповідних домовленостей та операцій. Без відповідних інформаційних технологій ніякий сучасний ринок неспроможний самотійно підтримувати необхідний рівень динаміки у часі та у просторі.

Цифровізація економіки та її складників таких як фінансові ринки постає прогресивним фактором розвитку. У той же час бурхливий розвиток цифрових інформаційних технологій характеризується відставанням за своїми темпами «оцифровування» різних сегментів економіки, яке призводить до збоїв економічних систем різного рівня. Незбалансованість розвитку окремих

підсистем економіки в межах їх цифровізації проявляється через посилення відповідних загроз стійкому розвитку.

Поширення електронного обігу фінансових потоків у світі, збереження та накопичення фінансових коштів на електронних рахунках фінансових посередників, здійснення більшості розрахункових операцій в безготівковому електронному вигляді, нарешті поява електронних грошей та віртуальної торгової спільноти призвели до того що фінансова діяльність в цілому та діяльність фінансових ринків зокрема у великій мірі залежить від стану ІТ технологій, їх безпечності, рівня їх захисту. Від розгляду інформаційної безпеки в межах економічної безпеки ми маємо переходити до її розгляду як складника фінансової безпеки фінансового ринку та його окремих учасників: фінансових посередників та суб'єктів господарювання реального сектору економіки [2].

Загрози інформаційні безпеці фінансового ринку посилюються тим, що є загрози діяльності фінансовим посередникам, а також загрози їх клієнтам. Особливо під час воєнного стану необхідна інформаційна безпека та кіберзахист, як умова стійкості учасників ринку банківських послуг, небанківських фінансових установ [3]. Національний банк України приділяє цим питанням багато уваги, проводить відповідне опитування, розробляє рекомендації щодо захисту від кіберзагроз, що особливо важливо у платіжному середовищі [4].

Вивчення існуючого рівня інформаційної та кібербезпеки фінансового ринку на сьогодні являють собою здебільшого захист від кібератак. Зростають загрози від соціальних мереж, віртуальних медіа, фабрик тролів. Вони стають підґрунтям для зловмисних фінансово-інформаційних дій. Це може спричинити як зниження рівня довіри до фінансових ринків, отримання збитків так і призвести до збоїв у діяльності. Посилення відповідних регуляторних дій, законодавчі рішення можуть компенсувати та захистити від подібних наслідків.

Список використаних джерел:

1. Мельник А.О., Голембо В.А., Бочкарьов О.Ю. Наукова спадщина засновника кібернетики Норберта Вінера. *Комп'ютерні системи і мережі*. 2019. Т.1. №1. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/feb/21036/var1ksm-19-3-10.pdf> (дата звернення: 28.02.2023).
2. Носова Є., Мугуєв К., Русінов В. Інформаційна складова у механізмі фінансової безпеки підприємства. *Інноваційна економіка*. 2021. №3. С. 98-107.
3. Триває опитування небанківських фінансових установ щодо стану інформаційної безпеки та кіберзахисту. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/trivaye-opituvannya-nebankivskih-finansovih-ustanov-schodo-stanu-informatsiynoyi-bezpeki-ta-kiberzahistu> (дата звернення: 28.02.2023).
4. Про затвердження Положення про захист інформації та кіберзахист в платіжних системах: Постанова Правління НБУ №43 від 19.05.2021. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_19052021_43 (дата звернення: 28.02.2023).